

Monumentnummer*: 522452

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82691/4

Woonplaats* 's-Hertogenbosch
Gemeente* 's-Hertogenbosch
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam 's-Hertogenbosch
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* 's-Hertogenbosch
Sectie* R
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 136

Omschrijving**

Inleiding.

La Licorne (de eenhoorn), WOONHUIS, in de huidige gedaante opgetrokken in Neo-Gotische vormen. Het woonhuis bevat een, aan de straatzijde gelegen kern die voor een groot deel nog uit de zestiende of zeventiende eeuw stamt; mogelijkwerijs gaat de oorsprong van het gebouw nog verder terug tot het in 1498 verwoeste eerste kasteel van Bokhoven dat zich op deze plaats bevond en waarvan in de kelder funderingsresten zijn aangetroffen. De functie van het oude gedeelte is onduidelijk; er is sprake van een opslagplaats voor kruit. Dit bouwwerk is grotendeels opgenomen in het huidige gebouw, dat aan de voorganger de merkwaardige 3/8 sluiting aan de straatzijde dankt. Iets ten westen van het huidige pand is het in 1794 grotendeels verwoeste tweede kasteel van Bokhoven gelegen. Van dit kasteel resteren gedeeltelijk nog de muren en de slotgracht. De kasteel-eigenaars zijn na de verwoesting het oude huis als woning gaan gebruiken. Waarschijnlijk is toen besloten de bestaande bebouwing uit te breiden met een grote kamer aan de achterzijde en met een aan de westzijde gelegen traptoren in zestiende-eeuwse stijl, ook is toen de houten gordingenkap vernieuwd en de trapgevel gezet. Het is aannemelijk dat in die tijd ook de van tudorbogen voorziene vensters en ornamentiek zijn aangebracht. In de tuin zijn verschillende bouwfragmenten aangetroffen van natuurstenen, gotische venster- of deuromlijstingen. Het is onduidelijk waar deze bouwfragmenten van afkomstig zijn. In 1981 is aan de oostzijde een kleinschalige woninguitbreiding met garage gerealiseerd. Het huis is markant gelegen in een ruime groenaanleg met vrij uitzicht op de achtergelegen polders. De groenaanleg valt, evenals de aanbouwen aan de oostzijde, buiten de van rijkswege geldende bescherming.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving.

Gedeeltelijk vrijstaand woonhuis van één bouwlaag op rechthoekige grondslag met een 3/8 sluiting en een achtkante traptoren met spits. De achtergevel (zuidzijde) is getrapd. De gevels zijn opgetrokken in baksteen en zijn aan alle zijden gepleisterd, deels in blokverband. Het pand is voorzien van een zadeldak met driezijdig schild aan de voorzijde en is gedekt met leien. De dakbedekking is deels vernieuwd. Het pand is aan de noordzijde gedeeltelijk onderkelderd. De traptoren is voorzien van in gele baksteen gemetselde, omlopende speklagen en heeft smalle, kruisvormige openingen voor de lichttoetreding. Het metselwerk is in kruisverband aangebracht. De kroonlijsten van zowel het huis als de traptoren zijn rijk geornamenteerd met onder meer kleine consoles en metopen. Verder is er onder de goot een omlopend muizentandfries met siermetselwerk daaronder aangebracht. De getrapte gevel heeft drie met een tudorboog getoogde gevelopeningen waarvan de kozijnen en ramen vernieuwd zijn. De opmerkelijke 3/8 sluiting aan de straatzijde heeft twee vensters en een openslaande dubbele glasdeur. Deze zijn alle getoogd met een tudorboog en hebben een geprofileerde omlijsting. De vensters hebben vierdelige ramen met een roedenverdeling. In de dakschilden zijn rond 1980 vierkante vensters met tuimelramen aangebracht. Aan de voorzijde van het huis bevindt zich tegen de zijgevel en de traptoren aan een lage blokvormige aanbouw onder een plat dak. Deze aanbouw dateert uit de bouwtijd van het woonhuis en heeft een rechthoekig venster aan de westzijde. Aan de oostzijde bevinden zich drie, in 1981 aangebrachte bouwvolumes onder zadeldaken die buiten de van rijkswege geldende bescherming vallen. Intern is de indeling enkele malen gewijzigd. De meeste oude elementen zijn nog aanwezig in de kamer aan de straatzijde. Deze heeft nog een plafond van moerbalken met opgelegde kinderbinten. De sleutelstukken zijn voorzien van een kraalprofiel. In de scheidingswand tussen de voor- en de achterkamer is een deuropening aangebracht met een houten omlijsting en overspannen met een tudorboog. De houten deuren zijn opgeklampt. In de negentiende eeuw is onder de moerbalken een onderslagbalk op een centraal geplaatste houten staander aangebracht. De houten gordingenkap is bij de modernisering van het huis in het begin van de negentiende eeuw opgetrokken met hergebruik van enkele elementen van de eiken voorganger. Op enkele delen zijn nog de gegutste telmerken zichtbaar. De verbindingen bestaan deels uit houten toognagels en zijn deels gespijkerd. De voorkamer is vrijwel geheel onderkelderd en heeft een vlak plafond. Het kelderniveau komt iets boven de begane grond uit en zorgt voor een klein niveauverschil in de woonkamer. In de negentiende-eeuwse achterkamer is op, wat waarschijnlijk, de boezem van een verwijderde schouw is, een polychrome beschildering aangebracht van het familiewapen van de familie Levis de Mirepoix. De noordelijke muur van deze kamer bestaat nog grotendeels uit metselwerk van het eerste gebouw. Dit metselwerk is grotendeels in het zicht gelaten. Hierin zijn de contouren van een dichtgezet venster zichtbaar.

Waardering.

Het huis is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de typologische ontwikkeling van het op historische vormen teruggrijpend woonhuis. Voor deze vormentaal lijkt te zijn gekozen, vanwege de herinnering aan het voormalige kasteel van Bokhoven. De plaats van het huis heeft archeologisch belang vanwege de naar alle waarschijnlijkheid nog aanwezige resten van het eerste kasteel van Bokhoven. Het pand heeft architectuurhistorisch belang vanwege de ongebruikelijke samenvoeging van architectuurvormen en vanwege de nog aanwezige gave bouwelementen uit de periode van voor 1800. Verder is het van belang vanwege de kwaliteit van de toegepaste neogotische stijlelementen. Het woonhuis is van belang vanwege de typologische zeldzaamheid van een dergelijk samengesteld bouwtype.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument